

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
RÉTI FERENC

Szerkesztőség:
II. kerület, Rózsa-utca 7. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

II. évfolyam.

Csongrád, 1904. december 4.

49. szám.

Bokrosi közlegelőnk mentesítése.

A nagy- és mámai réti mentesítés sikere mindinkább megérleli birtokosaink körében azon eszmét, hogy a bokrosi közlegelő is kivonassék a vízjárás alól.

Ezzel megszűnne természetesen minden oly terület határunkban, mely vízjárás alatt áll s mentesítve lenne Csongrád község határa teljesen.

A bokrosi közlegelő ármentesítése nem új eszme. Felmerült már ez régebben s különösen két ok siet ezen eszmét megérlelni: egyik a felosztás alkalmával többször tapasztalt osztálytalanság s az ennek folytán keletkezett örökös elégedetlenség, a másik, hogy a kisbirtokos nem tudja a részére esedékes járandóságot akként értékesíteni, mint a nagybirtokos.

Bár az is igaz, hogy ma már nagy részben megszűntek azok a visszaélések, melyek a múltban voltak, hogy egyes nagybirtokosok a kisgazdákat legelőin telelték ki jószágukat. Ezeket a visszaéléseket azonban gyökerestől kiirtani majd csak akkor lehet, ha kinek-kinek része örökös tulajdonként lesz kimutatva.

Noha tény az, hogy a kilences, kisért és nagyréti birtokok ma tizszer, hússzor annyi jövedelmet hajtanak tulajdonosaiknak mint annak idején, míg mentesítve nem voltak, mi a magunk részéről mégis aggodalommal tekintünk a bokrosi közlegelő mentesítése elé.

Aggodalommal elsősorban azért, mert a bokrosi közlegelő mentesítésével megszűnik minden közlegelő s ezzel pótolhatatlan esapást mérünk állattenyésztésünkre. Úgyszólván megszűnik a növendékállat tenyésztése, amennyiben a jászlon való jószágnevelés már igazán nem fizeti ki magát. Mert tudjuk, hogy az így mentesített terület búza és kukorica termesztésre, tehát kettős forgó szerint használtatnék fel.

De aggodalommal tekintünk másodsorban a bekövetkező mentesítés elé azért is, mert a bokrosi közlegelő összes területe 2434¹⁹⁰⁸ hold s így annak mentesítési költsége kis területre szorítkozván, igen tetemes lenne.

Igaz ugyan, hogy ezen alakítandó ármentesítő társulat kötelékébe bevonható lenne Uj-Kécske mintegy 1000 holdja, a kecskeméti szikra, az alpári rét s az újfalusi rét, mintegy 2500 holddal, amde még akkor is, a legmesszebb menő számítás szerint is, alig tehető többre a mentesítésbe eső terület 4-5000 holdnál.

Annyira pedig már megtanított bennünket a gyakorlat, hogy a szükséges töltésvonal felemelése megemésztene vagy

egymillió koronát s így csak tisztán a gátvonal felemelése holdanként 300 koronába kerülne, mi évenként, 50 évi törlesztés mellett, nem kevesebb mint holdankénti 12 korona ártéri adót jelent, melyhez a gátfenntartási költséget hozzászámítva, 14-16 koronára emelkedne.

Kérdés tehát, hogy a mentesített bokros többet érne-e annnyival, mint amennyi teherrel szaporodnék. A 2434¹⁹⁰⁸ hold bokros 3803 házrész s így egy házrészre mintegy 1000 négyszögöl föld jut, melynek forgalmi értéke ma 100-120 korona. Figyelembe kell azonban vennünk azt is, hogy a mentesítés nem terjedhetne ki mind a 2434¹⁹⁰⁸ holdra, amennyiben a szükségelt 800 méteres ártérre annak legalább egyhatod része kihagyatnék s így házrészenként csupán 870-880 négyszögöl lenne mentesítve.

E tekintetben azonban a gyakorlati élet tényleg azoknak ad igazat, kik az ármentesítést óhajtják, mert a nagyréti házrészre mig nem mentesített, 200-240 koronáért kelt s ma pedig már az egy házrészt kitevő 2200 négyszögöl nagyrétért 1200-1400 koronát is fizetnek. Az tehát, hogy mentesítés esetén a bokrosi járandóság ára rohamosan fel fog szökni, bizonyosra vehető s mentesítés esetén egy-egy járandóság ára eléri a 400-450 koronát.

Fődollog azonban, hogy amennyiben belemenne a birtokosság az ármentesítésbe, társulás útján közlegelő vételéről is gondoskodják, mert úgy jár mint az a honpolgár, ki a szalonna mellett éhséget szenvedett, otthon felejtve a kenyeret, csak a szalonnát vitte magával. Amennyiben közlegelőről nem gondoskodunk, úgy járunk mi is, mert tudja azt minden ember, hogy a szin buzatermesztésből nem lehet megélni s hogy a gazda csak az állattenyésztésnek látja hasznát, a többit megeszí az adó, elviszi a végrehajtó.

Közöny.

Csongrád lakossága, elmondhatjuk joggal, megbűnhötte már a multat s jövődőt. Oly sok küzdelmes időket élt át, hogy szinte nem esoda, ha most, amikor az egész ország lázban van, bizonyos nemtörődömséggel néz a holnap elé s ami élet, mozgalom van benne, az mind csak a parázs alatt lappangó hamu, amely arra vár csupán, hogy legyen aki tápot adjon a kialvó tűznek és lángra lobbanva újra, a szenvedélyek harcát keltse fel a sorssal elégedetlen keblekben.

És nem is lehet megütközni azon, ha beteges társadalmunk vezető férfiakra,

kik önzetlenül szegődnének egy eszme harcosává, nem talál mert a multnak rideg tapasztalata megmutatta, hogy Csongrádon csak az verhető népszerűségre, aki a piaci dobot, bár hamisan is, ütni képes, hogy ezzel magának a jövő rózsafelhőjében korán frvadó virágokat fakasszon.

Mert semmi se mulandóbb, mint a nép kegye. Mosolyogva emel fel és játszva ver le. Egy-egy bírói, tanácsnoki állás elnyerése a legelkeseredettebb harcoknak lehet kútforrása, mert nem a személy, hanem pártoskodás szelleme uralja a szíveket.

Az örökös pártoskodásban aztán, mint a sok bába között a gyerek, elvesz az igazi vezérlő eszme, a város öszközönségének érdeke másod vagy harmad szerepre leszen kárhozthatva.

Ami pedig a legesodálatosabb az egész dologban, nem akadt még kimagasló egyéniség közéletünkben, aki a bajok forrására rábirt volna mutatni. Nem mutatható pedig rá, aki felismerte a kórt azért, mert handa-bandázó ígéreteket, melyeket beváltani nem lehet, porhintésként nem szórt a tömeg szemébe.

Nevelni kell tehát az embereket arra, hogy ne a hangzatos jelszavak után induljon, hanem e sokat szenvedett község érdekét tartva szem előtt, szóval és tettel azt az eszmét pártolja, mely a városnak érdekeit van hivatva elősegíteni.

Ha aztán megértik a kor intő szavát egyesek, tartozzanak bármelyik részéhez a társadalomnak, csak az esetben alakulhat ki egy egészséges közszellem, mely a közönyből fölveri a hivatott elemeket és élére állítja a társadalmi agitációnak, kivívhatják e város anyagi és szellemi érdekeit egyaránt.

Ez az idő pedig, nézetünk szerint, már elérkezettnek mutatkozik. Kell, hogy megtanulta legyen a multak keserű tapasztalatain okulva a földmivelő, az iparos, kereskedő osztály és az értelmiség, hogy egyéniségének érvényesülését, e városnak üdvét csak egyetértő jó akarattal lehet előmozdítani, melyet ha elért, lerótt házája iránti kötelezettségeit és az egyesek nemes versenyéből a város jóléte, virágzása fog megteremtődni.

A kezdeményezés, a közönyből való ébredés az intelligens osztályra vár, mely hosszú álmából kell hogy felébredjen és értelmiségénél fogva irányt szabjon a közéleti munkálkodásnak. Községünkben az egyesületi élet eddig nem igazolta be élethivatását, mert esendes társadalmi munkálkodás ottan eddig nem fejlődhetett,

Hubert Jánosnak a „Központi“ szállodában levő tánciskolájában ma vasárnap este reggelig tartó TÁNCKOSZORÚ tartatik.

szükséges tehát, hogy egy újabb irányzat adjon lökést a követendő eljárásnak.

A tizenkettedik óra ütött. Tette tehát, kinek szívében nemesebb érzelmek lakoznak s kinek kebelét e szűkebb hazának, Csongrádnak jól megfontolt igaz érdeke tölti be: álljanak sikra azok, kiknek megadta Isten a szót az Ige hirdetésre s tanítsák meg a népet az egészséges társadalmi munkára.

Csongrád népe ébredj a közönyből: munkára, kiben igaz a szív s ki a hazáját szereti.

Népamítók nem kellene; de önzetlen hazafiakra mindig szüksége van a hazának!

Humanitárius intézmények.

Leszakadt a tél és vele a hideg, zord idők minden nyomora. A jégvirágos, rozzant kunyhókban, nyirkos pincelakásokban, a szegénység sikátorában beköszöntött az inség.

Igy szokott ez lenni minden télen. A természet mostohasága, sivársága megsokasítja az élet mostohaít. És a kezdődő téllal fölsír a nyomorultak egzigzengő kórusa s mint egy végtelen siralmi ének tölti be a havas, kietlen világot.

E szívigható kórusnak visszhangját keressük. Vajjon meghallja-e a társadalom és a jólétben élő milliók keblét fölveri-e a rémes segélykiáltás?

Eszteendőről-eszteendőre, térről-térré nézzük, hogyan nyilatkozik meg az emberszeretet a nyomornak tengődő, szemétny sanyargó páriáival szemben. És szemlélődésünk itt is, ott is megnyugtató jelenségeken állapodik meg: a magyar társadalomnak van szíve, van mélyeség, megértő, emberszerető lelke. A magyar társadalom magához öleli a szenvedőket, enyhíti keservüket, nyomorúságukat. A magyar erény, a magyar faj őserénye nyilatkozik meg a jótékonyágban.

A magyar embernek házatája mindig nyitva volt a szenvedőknek. Régi rossz időkben az inségesek, nyomorultak, kitagadottak, üldözöttek menedéke volt a magyar ház. És ez a magyar erény még nem fajult el. Jól esik ezt látni a mai ősös, rideg, szűkkeblű világban.

A tél nyomora minden eszteendőben cselekvésre hívja fel az emberszeretetet. Évek óta a társadalom apró csoportokra, körökre, egyesületekre osztva szét magát, akciót indít az inség enyhítésére. Alakulnak jótékonyági egyesületek, humanitárius intézmények, amelyeknek célja, hogy a tél nyomorával szemben megvédje a szegényeket, árvák, elhagyottak fekete tömegét.

Ez a segélyakció legszélesebb keretekben, a társadalmi mozgalmak nagy arányaiban a fővá-

ros társadalmi köréből indult ki eddig. De hiszen ez természetes is. A főváros, amelyet az ország szívének nevezünk, predesztinálva van a vezetésre minden anyagi, szellemi és erkölcsi mozgalomban. Ugy kell lenni, ez az élő szervezetek törvénye, hogy az érzések központja a szív legyen. Ugy kell lenni, hogy ha az országot sanyargatások, sorscsapások érik, az ország szíve dobbanjon meg első sorban.

De ha a modern közigazgatásban, a szellemi, gazdasági, erkölcsi élet új szervezetében mindennél a világon érvényesülni kezd a legújabb időkben a decentralizáció, hát a humanizmus intézményes fejlesztésében, kiterjesztésében kell leginkább ezt a decentralizációt megérinteni.

A nyomor nem szigeteli el magát a nagyvárosok falai közé, a kópaloták katakombáinak, sötét sikátorainak útvesztőibe. A nyomor fekete szárnyon, mint az éjszakai vészmadár suhog végig az országokon, fölkeresi a falvakat, hegyvidéket és rónaságokat és szánya érintésének nyomán siralom, inség, kétségbeesés támad.

Fordítsuk tekintetünket a vidék nyomorára. Olyan riasztó sötét képeket látunk, aminőket egy Gorkij tudna csak a színek, a fekete tónusok erejével megleveníteni az élet mélységeiből.

A magyar faj őserénye, a szenvedő embertársak iránti nemes részvét, szíves szeretet e sötét képek szemléletére meg kell, hogy sokszorosodjék. A humanitárius intézményeknek országsszerte létesülniök kell. Ha az állami gondoskodás érzékenysége, vagy képessége nem terjed odáig, hogy a maga népének harmonikus, szenvedésten életét biztosítsa, vegye át a jótékony-ság, szeretet és gondviselés nemes hivatását a társadalom. Amit ad, önmagának adja. A természet törvénye szerint el nem vesztet, el nem pusztulhat semmi, ami van. A szervezetek anyagcsereje új és új életet teremt. Amit magunktól elvonunk, hogy azoknak adjuk, akiknek életföltételt jelent, az nem hiányt jelent, hanem gyarapodást.

Tél van most, a nyomor fehér szemfedője borítja a sivár világot. Ha jótékonyágunkkal enyhítjük a nyomort, a szenvedést, rózsákat hintünk el a hóban, tavaszt varázsoljunk a télben...

Felhívás előfizetésre.

1904. december hó 1-jével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Az előfizetési ár helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 4 korona.
Fél évre 2 korona.
Negyed évre 1 korona.

Tisztelettel kérjük azon igentisztelt elő-

Meghalt egy ember.

Nem sirt senki sem, amikor Kerner Flórist temették. A gazdasszonya és néhány hivatalbéli kollégája kísérte ki utolsó útjára, koszorút a halottas kocsitetejére a temetkezési vállalkozó adott, miután nem akadt szerető szív, jó barát, akinek eszébe jutott volna a temetés obligát díszét, a koszorút megadni. Sivár őszi idő kedvezett a temetés hangulatának, a szürke égboltozatról lánghán permetezett a hideg eső s a kollégák szidták a csunya, rosszindulatú időjárást, amely a temetés alkalmából nekik náthát fog okozni. Mikor leeresztették a koporsót a sírba, felkerekedett egy hideg keleti szél, végigsüvöltött a temető fönyadt ciprusain, száraz ecetfáin, az emberek borzongva húzódtak a kőkeresztek mögé és hangosan szidták a sivatós szél — ez volt Kerner Flóris halotti danája. Tompán, részvétlenül zengtek: „Elmegyek a sírba”, azután a Miatyánkszal végezték fokozott sebességgel s hant hátra esett a koporsó felett, néhány perc múlva készen állt a sírdomb, jelezvén, hogy itt egy ember fekszik és fekvődni fog még legalább harminc esztendőig, miután ezen idő leteltével, a törvény értelmében a sírok felásatnak, hogy új halottaknak adjanak helyet. Sietve mentek el az emberek a temetőből és Kerner Flóris, amint magánosan élt egész életében, magánosan maradt künn a temetőben is. Egyedül. Vak sötétség vette körül odalent a föld mélyén a temetőt, a szemeket, melyek, amíg láttak, a boldogtalanság keserű könnyeit sirták,

a szívet, amely még dobogott, egyebet se tudott csak fájni és epekedni. Jobb Kerner Flórisnak odalent.

Esteledik. Az eső elállt, a felhők oszladozóba vannak s a nap, mint a végét érző nyájas öreg ember, mosolyogni próbál szomorú őszi világra. Egyik másik kereszt halavány aranyos fényben csillog, a temető fölélmétes magányában ez a csillogás jól esik a szemnek, mutatja, hogy itt sem szűnt meg egészen az élet.

Egy asszony közeledik a frissen hantolt sírdomb felé s amikor odaért, térdére roskadt és sirt. Sűrűn hullnak a könnyei, Kerner Flórist mégis megsírattja valaki.

Egy asszony, aki szerette a halottat. Huszonöt év előtt együtt barangoltak a kisvárosi temetőt övező szőlőskertekben, kez a kézben, szem a szemben és bár nem mondták, hogy szeretik egymást, néma beszédjükből megértették, hogy egymáshoz tartoznak.

Flóris akkor szegény diákember volt, aki leckeadásból, meg a gimnáziumi szerzetes tanárok asztaláról élt, miután jó tanuló volt és néhai atyja, aki vagyonos polgára volt a városnak, annak idején kegyes alapítványt tett a szerzet javára. De azért Kerner Flóris bízott magában, bízott a jövőben, erős volt a karja, a lelke s az élettel való birkozást semmibe sem vette. A lány, egy vagyonos kereskedő egyetlen gyermeke, szerette Flórist, ez volt a jövője, a vágya, az akarata. Flóris, amikor tisztába jött azzal, hogy a szíve Annuskáé, tisztában volt már magával

fizetőinket, kiknek előfizetése mult hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap küldése fenakadást szenvedjen.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, miszerint új címüket idejekorán közöljék velünk, hogy a kézbesítés körül származó zavarok elkerülhetőek legyenek.

Előfizetéseket mindennap elfogad

a Csongrádi Ujság kiadóhivatala.

HIREK.

Kérelem. Tisztelettel felkérjük munkatársainkat, hogy karácsonyi mellékletünkbe szánt dolgozataikat még a hét folyamán szíveskedjenek kezünkhez juttatni, mert a később beérkező kéziratokat már nem közölhetjük le.

Tanfolyeői látogatás. Mult hó 28-án Scossa Dezső vármegyei kir. tanfelügyelő városunkba érkezett, hogy a gazdasági ismétlő iskola földgyében kiküldött bizottsági ülésen részt vegyen. Ez alkalommal meglátogatta a Központi elemi iskolai osztályokat és az iparostanonciskolát. Látogatásának eredményét az elemi iskolai tantestületi konferencián mondta el a testületnek. Az igazságos és pedagógiai tapintattal tett kritikája a legjobb hatással volt a tantestületre, mert a tanfelügyelőben nem felelővölőjüket, hanem részrehajlatlanul bíráló vezető munkatársukat látták benne. A kölcsönös bizalom biztosítása az egészséges tanügyi eredménynek.

Advent időszaka. Mult hó 27-én kezdődött az egyházi újév, melyet a magyar nép „Advent”-nek, „Újév”-nek, „Úreljövét”-nek is szokott nevezni. Az adventi időszak 4 héten át tart, annak emlékére, hogy az emberiség Krisztus előjövetelét előtt 4000 éven át a bűn sötétségében vergődött és várta az eljövendő Megváltót, aki az emberiséget megváltja. Ennek emlékére naponként 6 órákor az úgynevezett „Roraté” szent mise tartatik.

Slójdtanfolyam. Miután a polgári iskolák V-VI. osztályát a miniszter országsszerte egyenként beszünteti, a melyek helyét a tervbevetett hét osztályú polgári iskola fogja pótolni, mégis történeti gondoskodás aziránt, hogy a tanulók élethivatásukhoz híven egyéb ismeretekben oktattassanak. E célból szerveztetett polgári fiúiskolánkkal kapcsolatban először a gazdasági tanfolyam, legutóbb pedig a kézügyességi (slójd) tanfolyam. A kézügyességi ismeretekben csak azok a tanulók nyernekt oktatást, akik arra önként vállalkoznak. Az elkészített munkák a ta-

is, a jövőjével is. Azon a napon, amikor először esőkolta meg a leányt, gyönyörű, nagyszerű álmai, amelyekkel a jövőt maga elé képzelte, mint egy varázsütésre szertefoszlottak és egy csendes, meleg kis házitűzhely köré csoportosultak. Nagyság, pénz, csillogás, vezérszerep — sok gyönyörű vágyairól lemondott az Annuska fekete szeméi kedvéért — minél hamarabb feleségül birni őt, ez lett szívének egyetlen óhajta. S ahelyett, hogy Pestre ment volna tovább tanulni, ideháza maradt a kis városban, hivatalt vállalt, hogy mindig Annuskája közelében maradhasson. Három év múltán kinevezték egy kis hivatalba, amelynek jövedelméből szerényen el lehet tartani egy családot. Első dolga volt beállítani az öreg vászonkereskedőhöz s megkérni a leánya kezét. Annuska atyja nagyot nézett az első percben aztán a szemé közé nevetett Kerner Flórisnak.

Hát mit gondol ösém uram! Azért tanítottam a leányomat az apácáknál, azért költöttem háromszáz vég vászon árát francia nyelvre, zongorázásra, hogy egy városi imoknak adjam a leányomat? Nem ettem gonibát. Az ilyen szegény ördögnek, mint maga, ösém, varrófény kell, vagy éppen tanítónő, aki segíteni tud az urának a keresetben. Nem úri lány kell magának, aki szerencsétlennek érzi magát ha padlót kell sürölnie. Így, úgy, ösém uram! Isten hírével.

Kerner Flóris úgy ment az öreg vászonkereskedő boltjából, mint akit valami nagy bunkóval fejbe ütöttek. Vége az élete reményének. Arra, hogy megtagadják tőle az Annuska kezét, soha nem is gondolt. Ugyan maga körül látott

Teljesen ártalmatlan arcszépítő szer a „Kamilla krém.” Hatása bámulatos. Ara 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárterében Csongrádon.

nulók tulajdonai lesznek. A kézügyességi tanfolyam, mely f. hó 1-én kezdődött, feloszlik agyag és famunkák gyakorlására. A tanfolyam vezetője Sággy Mihály.

— **A szeplőtelen fogantatás dogmája 50 éves jubileuma.** Ritka és szép ünnepet ül a rom. kath. egyház f. hó 8-án, amikor is 50 éve lesz annak, hogy b. e. IX. Pius pápa kimondotta a fenti dogmát. Ennek emlékét fényes ünnepek között ünnepli meg az egyház.

— **Bizottsági tárgyalás a gazdasági ism. isk. telep ügyében.** Lapunk előző számában jeleztük a gazdasági ismételő iskolai telep ügyében tartandó közigazgatási bizottsági tárgyalást. A tárgyalás f. évi november hó 28-án dr. Cicatricis Lajos alispán elnökléte alatt tényleg meg is tartott s eredményképpen annyi lett megállapítva, hogy a telep felszerelése ügyében a gondnokság felterjesztésére a vallás- és közoktatási miniszter 1000 koronát ajánlott fel, melyből azonban esupán 264 koronát utalt ki s ezen akad meg azután a képviselő testület építkezési kedve. A bizottság véleménye végösszegben abban lett megállapítva, hogy Csongrád község hajlandó felemelni a szükséges épületeket, amennyiben a vallás- és közoktatási miniszter a telep felszerelésére magát kötelezi s a szükséges összeget folyósítja.

— **A külső ártézi kút vizének szennyje.** Tapasztaltuk, hogy a külső ártézi kút vize szennyes. Utána jártunk és találtuk, hogy ez a szenny külső behatás folytán áll elő és nem a forrásból ered. Még pedig közelebbi vizsgálódásainknál észleltük, hogy a vízfordó lajosok kukorica csutkával dugták be a csöveket akkor, midőn az általuk használt egy csőhöz óhajítják a vizet vezetni. Ezelőtt csavarkülesesl zárták el azokat, de a csavarok kiestek, vagy ellopták, de újakkal nem pótolattak, s így, a kukorica csutkákról odapadt léha és egyéb szennyes idegen anyagok kerülnek elő a fölfogott vízben. Jó lenne tan intézkedni, a rendőrhatalóságnak, hogy a csavarok újakkal pótolassanak.

— **Felnőttek oktatása.** Elismerésre méltó társadalmi tevékenységet fejt ki Eder János tanár akkor, midőn a szegényebb sorsú és tanulni vágyó munkásoknak az állami polgári fiúiskolában vasárnap délutánoként a természetrajz köréből szabad előadásokat tart. Az első előadás ma d. u. tartatik az áll. polgári fiúiskola rajztermében. Valószínű, hogy változatosság kedvéért még a tudomány más ágából is nyerne oktatást a felnőttek.

— **Népgyűlés.** A csongrádi 48-as kör vezetőségének kezdeményezése folytán mult vasárnap d. u. 4 órákor tiltakozó népgyűlés tartott a Kossuth-téren. Az országos politikai viszonyokat Okolicsányi László és Kálóssy József országgyűlési képviselők ismertették a néppel, melynek befejeztével fátylós menetet rendeztek a Félégy-

már sok huszáló dögöt, a kartársai kisebb-nagyobb szelmi hajótöréseim megismertették vele az érem másik oldalát is, de ő Annuskát egy kiválasztott más lénynek, a maga szerelmét pedig egy oly hatalmasnak tartotta, amelynek mi sem állhat az utjában. S most belátta, hogy ő is csak úgy járt, mint sok szegény ördög, aki olyan kocsiba kapaszkodik, amelyik nem veszi fel. Aznap este beszélt Annuskával, aki hideg volt hozzá és zárkózott. Amint Flóris elment, az apa maga elé citálta a lányát és szigorú prédikációt tartott neki.

— Neveltettek, tanítattalak, jólétben nőttél fel és most egy koldúsé akarsz lenni. Tudod-e mi az: nyomor és szegénység? Bűn és szegény! Tudod mi az, amikor lomposan, kopottan kell az utcán járni és minden mulatságtól, szórakozástól tartózkodni! Tudod-e mi az: fütetlen szoba, rossz ebéd, vacsora, amely után éhesen kelsz fel az asztaltól? Nohát ennek az életnek mégy neki, ha annak a szegény kis imoknának a felesége leszel. Ha hozzá mégy, tőlem ne számíts támogatásra, mert nekem még három gyermekem van, akikről gondoskodnom kell. A te könnyelműségednek ők az áldozatává nem lehetnek.

— És beszélt még neki sokat az öreg vászonkereskedő a szegénységről, a nélkülözésről, az örömtelen életéről, ami rá várna Kerner Flóris oldalán.

— Annuska engedelmessé szófogadó lány volt. Elhitte amit az apja mondott és sirva ígerte meg, hogy letesz szerelméről.

házi-utcán. Szép, szép ez a hazafias felbuzdulás, de célszerű lenne ezt azokra a városokra bizni, amelyek nincsenek olyan nehéz viszonyok között, mint Csongrád. Nálunk mindig az volt és ügylátszik: lesz is, a baj, hogy országos dolgokkal inkább szeretnek foglalkozni az ügynevezett vezetők, mintsem a község nyomorúságos viszonyaival törődjenek. Igaz, hogy ehhez munka kell, míg a népszerűség hajhászásaéhoz elég az öblös torok és a mások meggyanúsítása.

— **A jótékony nőegylet mulatsága** mult hó 26-án tartott a kaszinó termében. A jótékony-céliből rendezett összejöveteli imponáns számában jelent meg városunk intelligens közönsége, s hogy ennek dacára a táncmulatság nem sikerült úgy, mint azt az összejövetel célja megkívánta volna, annak egyedüli oka a fiatalságban keresendő. A mai fiatalság ügylátszik nem a táncteremben, hanem egyebütt talál magának élvezetes szórakozást.

— **Gyűlés a megyén.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi december hó 9-én d. e. 10 órákor Szentesen rendes közgyűlést tart, melyen több, Csongrádot érdeklő ügy nyer elintéztést.

— **Háziipari tanfolyam.** A vármegyei gazdasági egyesület a tél folyamán nálunk háziipari tanfolyamot szándékozik felállítani, hol valószínűleg a kosárkötés, gyékényfonás és kefekötés tanítatik. A tanfolyamra való jelentkezés idejéről annak idején hírt fogunk adni.

— **Lámpa az iskola előtt.** Mint értesültünk, az előjáróság a Központi iskola iskola-utcai részén utcai lámpást állíttat föl. Ez az intézkedés valóban régen óhajtott kívánalmat elégít ki, mert különösen az iparostanoncok téli iskoláztatása alatt olyan kavarodások történnek az amúgy is szokatlan sötét helyen, hogy esoda számba megy, hogy egyik a másikat le nem szúrja.

— **Iparos ifjak mulatsága.** A csongrádi iparos ifjak asztaltársasága működvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett ma egy hete a „Fiume” szálloda udvari helyiségében. A szépen sikerült előadás után még fényesebben sikerült táncmulatság következett, melyen az iparos osztálynak minden szép lánya résztvett. Miután pedig táncosokban nem volt hiány, a kedélyes mulatság kinyult a hajnali órákig. Az asztaltársaság legközelebbi estélye január 6-án, Vízkeresztkor tartatik.

— **Nincs ára a jószágnak.** Országos állatvásárlunkon sajnosan lehetet tapasztalni, hogy nincs meg a kellő ára a jószágnak. Mig a tavalyi országos vásár alkalmával 11 órára elkelték a disznók, most meg kénytelen volt a szegény ember hazaterelni egyetlen jószágját, melynek árából a szigorúan hajtott adót akarta lefizetni. Az eleség pedig méreg drága.

— **Kertész Tódor** műpar árú raktára, Budapest Kristóf-tér. Társasjátékok és a játékszat

— És ezt meg is mondta Kerner Flórisnak.

— Isten áldja meg kisasszony, szólt Flóris s ezzel sarkon fordult és távozott. Nem mondta a leánynak, hogy miatta hagyta félbe pályáját, melyen talán nagyra vihette volna. Nem tett szemrehányást, csendesesen elment s otthon keserves sirással dült le az asztalra.

— Azóta nem beszélt a leánnyal. Mikor férjhez ment az Annuska a járási orvoshoz, Kerner Flóris az napon nagy munit csapatott, a pajtásai-val elitta a két havi fizetését, részeg volt egy hétig, azután kijózanodott és azóta nem is mulatott többet. Csenles, mogorva ember lett belőle, asszonyfélével szóba sem állt. Szürke egyhangúságban teltek el napjai. A dolgát óra pontosságával végezte el s a pajtásai csak azt a változást észlelték rajta, hogy nem tudott többé mosolyogni. Husz év mult el így s az agglégény végre meghalt. Doktorok azt mondták szelhűdés, a háziasszonya, Galambosné azonban megesküdütt rá, hogy a szíve fájdalma ölte meg. Mert nem bírta felejtetni a járási orvosnét.

— A selyembe öltözött szép úri asszony pedig most ott sir keservesen az elhagyott sir fölött. Annuska boldogtalan volt örök életében, kötelességét híven teljesítette, de mióta asszony lett, nem tudta mi az öröm, mi az édes esők.

— Kijött a temetőbe, a férfi sírához, akit szeretett s miközben sűrűn hullottak könnyei, aggodva nézett szét, nem látja-e valaki? . . .

Felhő Ákos.

kellékei legutolsó újdonság Ping-pong Fröbel játéka. Játékszerek kis fiúknak és leányoknak. Amateur fényképező készülékek. Csilló karácsonyfa dísz. Szoba torna eszközök. Koresolyák. Vívó eszközök. Vadász kellékek. Revolverek. Száncengők. Bőrúruk. Dohányzó eszközök. Bronz, porcellán és divatos japán díszmű árúk. Íróasztal kellékek. Finom acél ollók és kések, borotvák. Háztartási cikkek. Ebédlő asztal kellékek, tréfás tárgyak stb. Mindezekről nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

— **Beküldetett.** Tekintetes Szerkesztőség! Kérem, sziveskedjenek a közérdek szempontjából alábbi soraimnak b. lapjukban helyt engedni. A községi képviselő testület szabályrendeletet alkotott a piaci rendtartásról. E szerint a heti piacon a tovább elárúsítók, vagyis a kofák, telen 8 és fél órákor kezdhetnek vásárolni, e helyett már 7 órákor úgy ellepik az apró jószágos piacot, különösen a szentesi kofák, hogy többen vannak, mint az árúsítók. De nemesak ellepik a piacot, hanem vásárolnak is derűre-borúra és a fogyasztó közönségnek nincs ahhoz alkalma, hogy szükségleteit beszerezhesse. Rendőr nem jelentkezik 8 óra előtt. De ha van is rendőr, ez mindent lát, csak azt nem látja, amért őt tulajdonképp oda állították, hogy akadályozza meg és jelentse föl a szabályrendeletet be nem tartó kofákat. Ez minden hetipiac on így történik, amiként itt le van írva. E sorok írója (szükség esetén megnevezi magát) többször figyelmeztette az ott posztáló rendőrt e visszaélésekre, oda is vezette őt a színhelyre. Vajon hányszor jelentette már föl a rendőr az ilyen — különösen vidéki — kofákat kihágásért? A közönség érdekében hivatassék fel komolyan a rendőrbiztos, hogy szerezzen érvényt e rendszabálynak, mielőtt a lakosság érvényesítendő jogait és panaszszal élné.

— Lapunk mult számából térszűke miatt maradt ki eme beküldött hír. Megjegyzésünk reá az, hogy a képviselő testület ebbeli határozatát a vármegye megsemmisítette s ennél fogva továbbra is kiszolgáltattott bennünket a kofák élelmességenek, amely ellen most már rendőrileg sem védekezhünk. És amennyiben így is kevesbedett a rendőri szolgálat, nagyon üdvös lenne, ha a küldőne-szolgálat alól felmentetnének és a közrendre ügyelnének fel.

— **Használjon Balkányi-féle Kamilla arc-crémet.**

— **Bélyegelárúsítás.** A m. kir. postaigazgatóság annak idején helyt adott abbeli felszólalásunknak, hogy a Szarvas-utca végére, a gyógyszerárnál egy levélgyűjtő szekrényt állítson fel. Most meg Tóbiás Hermannak adott engedélyt bélyegelárúsításra. Mint a közönség érdekét szolgáló mozzanatról, szívesen adunk tudomást róla lapunkban.

— **Az első leánykiházasítási egyletnek** mai számunkban levő nyiltéri közleményére felhívjuk olvasóink figyelmét azzal, hogy véleményét fűggeszse fel, míg a támadások ellen indított sajtóperben a független bíróság nem hoz ítéletet.

— **Felülfizetések.** A csongrádi iparos ifjúság működvelő asztaltársasága által, mult hó 27-én rendezett mulatságon felülfizetni szivesek voltak: Sággy Mihály úr 2 koronát, Boda Márton úr 1 koronát, Pígler János úr 1 koronát és Győry Ferenc úr 20 fillért, mit ezúton köszönettel nyugtáz a rendezőség.

— **Gyümölcsfa oltványok kedvelője.** Forgó László szőlőtulajdonos panaszt tett a rendőrségen, hogy szőlőjéből ismeretlen tettes 4 drb nemes gyümölcsfa oltványt ellopott. A feljelentés folytán Varga István és Tósmagi Márton hegyőrök addig nyomoztak, míg végre sikerült a tettest Mucsi Pál személyében megtalálniok. Mucsi a eseteteket mostoha anyja szőlőjében ültette el, ahol a hegyőrök még több frissen elásott faesemetére akadtak. Valószínű, hogy drága lesz Mucsinak a nem nemesen eltulajdonított nemes faesemete.

— **Hirtelen haláleset.** Dorszky Andrásné f. hó 3-án reggel hirtelen meghalt. Halálát valószínűleg szívvelhűdés okozta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

— **„Nóta Ujság”** cím alatt egy nagyon életrevaló vállalat indult meg Klókaer Ede budapesti zsenemű kiadóval. Csinos kiállítású füzetkében a legdivatosabb magyar dalok, víg dal és koplék jelennek meg — csakis azok, melyek minden szimpad és variete műsorán előfordulnak. — egy-egy füzet

ben két-két dal szöveggel és hangjeggyel kottával. Most egyszerre 12 füzet jelent meg, melyek tartalmából legyen elég e néhányat felsorolni: „Régi nota, híres nota” — „Utótt kopott a hegedű” — „Ityóka pityóka” — „Zokog-zokog a hegedű” — „Szögény embernek szögény a sorsa” — „Stör ich?” — „Görbe nap” — „énekszámai” — „Az érett leány” — vig dal — „A kóser közhuszár” — Baumann kupté stb. stb. A két-két zeneszámot tartalmazó füzet ára 20 fillér. Havonta 4 új füzet jelen meg, amelyeket zongorázó, énekes, hegedű vagy cimbalmot játszó egyaránt használhat. Hasonló német kis kottákból évente százezrek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözlőnk kell Klökner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását.

KÖZGAZDASÁG.

Piaci árak.

Buza métermázsánként 19:20—19:60 K. Árpa métermázsánként 17:00 K. Kukorica métermázsánként 17:40 K. Hizott sertés élő súlyban kilónként 0:94—0:98 K (párónként 45 kiló élet és 4% engedménnyel).

NYILTTÉR.

(Ezen rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Tájékoztatósul.

Az **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.** és annak igazgatósága rövid idő óta céltáblájául szolgál a leggyűlölködőbb és bosszúvágyó támadásoknak, melyek mindannyian hazugságtól, ferdítésektől és torzításoktól csak úgy hemzsegnék.

Méltóságon alulnak tartjuk, hogy ezen támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztatósul, hogy az **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.** kebelében semmi olyan nem történt, ami nyugtalanságra okot szolgálhatna és hogy ezen üzelmek tisztán egy rendezett hajszára vezetendők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról különben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség így minősíthetetlen támadásokról a helyes ítélet magának megalkotni tudja.

A sajtópert, az egyedüli védelmi eszközt, mely ilyen esetekben rendelkezésre áll, mindezen támadások ellen, már is folyamatba tettük.

Budapest, 1904. nov. 30.

Az **Első Leánykiházasítási Egylet** igazgatósága.

Társzerkesztők:

BLÁZSIK MIHÁLY ÉS SÁGHY MIHÁLY.

Kiadók és Iaptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

4% -os pénzkölcsön

közvetítették az alant jegyzett iroda útján **földhitelre** 1000 koronától feljebb, 20 évtől kezdve 40—50 évi időtartamra, úgy értékesebb és jókarban lévő városi bérházakra. — **Előleg nem kérik.** — Földhitelnél tartozik kérelmező hiteles telekkönyvi kivonatát és kataszteri birtokívet bemutatni.

50.000 korona készpénzbetétel

kerestetik egy fővárosi hitelintézetbe. A betevő igazgató lesz, rendszeres évi fizetés és tantieme járulékkal részestül.

Irodám útján eladók

kisebb kávéházak, kávéházak, vendéglők és egyéb üzletek.

Válaszra bélyeg feltétlenül kérik.

POLLÁK JÁNOS

ügynöki irodája

Budapest, VII. Vörösmarty-utca 2. sz.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy új gépekkel felszerelt

könyvkötészetemet

a Kossuth-téren lévő Lilienthal-féle házban a napokban megnyitom.

Vaskovits Ferenc

könyvkötő.

8 napi próbára

küldöm

Solíngeni hajvágó-gépeket

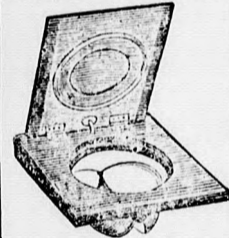
2 fti 50 kr. utatvet mellett es közezem ma ama azt 8 n po i be li vi-szavenni es az esse get érte azonna v'sza adni. A hajvágó-gép 10 er. h s-zu. legfinomabb ba. n'cke ezet legjebb acélból e-zát, van 32 fog, 3 vágásra való, 3 feltoló testje 3 mm., 7 mm., 10 mm. dupla csavarral, biztonsági csavarral es tartókeretével, finom kartonban, használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azon át haját vághat vele. Legjobb, minő segü teljesen felszerelve csak fti 2.5, felsőtt rá óva fti 2.75. Szakállvágó-gép fti 2.25, lönyíró-olaj vagy kutyanyíró olaj fti 2. — Bizton egy belevő lo készűt fti 1.75. — Szó külső utatvet mellett es. kis: **LATEINER LEO** gyári raktárból, Wien, 1.63 Wollzeile 31

Sok ezer ember egészségét

logja mevédeni a leguabb, szat acaín aztt

„Japan“ kloset-ülés.

Minden arnyékszékre alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem lagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghezátmentes!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek. Beletoló kocsik.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttman L. kloset gyár
BUDAPEST, IV., Városház-utca 2. szám.
(Kossuth Lajos utca sarán.)

1905. évre szóló naptárak
nagy választékban kaphatók
Bozó és Justin üzletében Csongrádon.

<p>Óh jaj!</p>	<p>Éljen!</p>
<p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak</p>	
<p>Egger mellpasztillái</p>	
<p>az étvágyat nem rontják és kütünö ízűek.</p>	
<p>Doboza 1 korona és 2 korona.</p>	
<p>Megfojt ez az átkozott köhögés!</p>	
<p>Próbadoz 50 fillér.</p>	
<p>Fő- és szétküldési raktár: meggyógyított!</p>	
<p>„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. szám.</p>	
<p>Kapható Csongrádon: Balkányi Lajos, Barna Henrik, továbbá Wiesner Lajos gyógyszerárában.</p>	

OLÁH JÁNOS

gépész-lakatos

Csongrádon, Jegenye-utca 3. szám.

Tisztelettel értesítem Csongrád és vidéke t. közönségét, miszerint gépész-lakatos műhelyemben minden ezen szakkörbe vágó új és javítási munkálatokat jutányos árak mellett pontosan és gyorsan készítek el.

Javítok és újonnan felszerelék eséplő-gépeket s minden egyéb gazdasági gépeket és felszereléseket, szivattyús kútaikat szivó és szivó-nyomó szerkezettel, villanyesengőket, kerékpárokat, varrógépeket, diszlakatos munkákat, fegyvereket, permetező készülékeket, épületmunkákat stb., valamint mindezeket új állapotban is a legjutányosabb árakon szállítom t. megrendelőimnek jótállás mellett.

Kérem a t. közönség szives pártfogását.

Oláh János
gépész-lakatos.

Kütünö kerékpárokat napi használatra mérsékelt díjazás mellett kölcsönzök.